

Foredrag holdt i Søe-Lieutenant-Selskabet den 3. Marts 1942.

Undervandsbaadskrigen.

500 Aar før Kristi Fødsel sagde en aramæisk Vismand "En Mand nyder Yndest, naar han er sanddru, men lægges for Had, naar han taler Usandhed. Til at begynde med oprejser man en Trone for Løgneren, men sluttelig finder man ud af hans Løgn, og man spytter ham i Ansigtet."

Nutidens Propaganda og Fortielser gør det svært for Menigmand at finde Sandheden, men selv de, der sidder i Begivenhedernes Centrum, vil hyppigt paavirkes af egen Propaganda og derved blive ensidige i deres Opfattelse, og Ensidighed er det første Skridt mod Løgnens Afgrund.

Naar jeg i Aften har den Ære at staa paa denne Trone, saa takker jeg Formanden for Æren og beder samtidig Selskabets Medlemmer om at forstaa mine Bevæggrunde for at modtage denne Indbydelse, selv med Fare for at det jeg siger senere kan vise sig at være Løgn.

Opgaven er paa Grund af Forholdene blevet en subjektiv Bedømmelse af de Tal og Meddelelser, der oversvømmer vore Aviser og fører en tilbagetrukket Tilværelse i Fagtidsskrifterne.

Grundlaget er dog disse Artikler suppleret med fortrolige Oplysninger, der medfører, at jeg maa anmode Medlemmerne om at behandle Aftenens Foredrag med den i Lovene foreskrevne Diskretion.

Jeg har ingen sensationelle Nyheder at meddele, men tror dog at man ud af det foreliggende Kaos af Enkeltheder kan drage Slutninger af Værdi.

Undervandsbaadsstrategi og -taktik omgives af alle Mariner med største Fortrolighed, saaledes under Krigen alt hvad der angaar Nybygningers Antal og Art, Angrebstaktik, Fordeling paa Krigsskuepladserne, Tab og lignende; men ikke alene omgives Kendsgerningerne med Fortrolighed, de fordrejes hyppigt for at vildlede Modstanderne. Saaledes har man efter Krigen 1914-18 i England udtalt, at man ofte hemmeligholdt konstaterede Sænkninger af tyske U-Baade, for at skjule hvilke Metoder til U-Baadsjagt der anvendtes, og for at skabe Uro og Angstelse i det tyske U-Baadsvaaben. Ledelsen kan tænkes, og vides at have givet Indtryk af, at en Sænkning skyldes Miner, hvor det var en U-Baad og omvendt, hvor det f. Eks. af propagandamæssige Grunde kan have Betydning, og jeg kan blot nævne "Athenia", der fra tysk Side hævdedes at være en af Englænderne arrangeret Sænkning i Propagandaøjemed.

Man maa derfor betragte sit Materiale med en vis Skepsis og saa iøvrigt af de mange Smaastumper lægge en Mosaik og se, om der kommer et Billede ud af det. Det har jeg gjort, og jeg tror, at den foreløbige Statusopgørelse, jeg har forsøgt, kan give os visse Vink om de Retningslinier, der i den igangværende Krig følges med Hensyn til Undervandsbaadsstrategi og -taktik og nogle Resultater af disse.

Undervandsbaadsvaabnet fik sin egentlige Udvikling, medens Krigen 1914-18 stod paa, under denne Krig fik man Beviser paa dets mange uanede Muligheder, man kunde ofre de nødvendige Summer, som i en Fredsperiode vilde have været vanskelige at fremskaffe, paa Udviklingen af forskellige Typer særligt egnede til Løsning af særlige Opgaver.

Undervandsbaaden voksede fra den lille særlig til Kystbevogtning egnede U-Baad til Handelskrydseren, der kunde holde Søen i Maanedsviis, Stammen satte nye Skud, hvoraf særlig Mine U-Baaden fik Betydning.

Medens man før 1914 i Hovedsagen betragtede U-Baaden som et defensivt Vaaben, der ikke kunde operere langt borte

fra sin Basis, saa fik Tyskland meget hurtigt udnyttet de Muligheder, Dieselmotoren frembød, efter at have bevist sin Driftsikkerhed.

U-Baaden viste sig derfor meget snart at være et særdeles offensivt Vaaben, og det blev navnlig at Tyskland udnyttet som Middel til at svække og bryde den traditionelle engelske Blokadekrig for senere at overgaa til at foranstalte en direkte Modblokade af sin paa Overfladen meget stærke, men ogsaa meget saarbare Modstander.

Begge Parter begyndte med at sætte deres U-Baade ind mod Fjenden, hvor han var stærkest paa Overfladen, det var rent militære Operationer, og de første var fra baade tysk og engelsk Side nærmest at betragte som Rekognosceringsfremstød, de tyske U-Baade paa en Linie op gennem Nordsøen for at konstatere en eventuel engelsk Blokadefront, de engelske U-Baade for at holde Helgolandsbugten under Observation.

Der løstes derefter flere Opgaver af rent militær Art, disse var mangfoldige, og her skal jeg kun berøre de, der fik størst Betydning, nemlig Sænkningen af "Aboukir", "Cressy" og "Hogue", der tvang de engelske Blokadestyrker helt ind i Kanalen Vest for Doverstrødet bag Spærringer af Miner og Net, der Dag for Dag krævede uhyre materielle Anstrengelser.

Jeg skal nævne Angrebet paa "Pathfinder" i Firth of Forth, Fremstødet mod Scapa Flow, der ganske vist fandt Sted, medens Grand Fleet var ude, men som resulterede i en Forlæggelse af Basen til Lough Swilly, indtil kostbare Sikringer var truffet i Scapa.

Jeg maa ogsaa nævne Torpederingen af "Triumph" og "Majestic", der bragte Dardanellerfelttoget ind i en helt anden Fase.

Til Slut de U-Baadslinier, der angreb Krydseren "Nottingham" den 18. August 1916 og fik Grand Fleet til at dreje af og derved forhindrede, at der opstod Kontakt med den tyske Højsøflaade.

Ikke helt paa Linie med disse Resultater, men dog af uoverskuelig militær Betydning var Sænkningen af Krydseren

"Hampshire" med Lord Kitchener og en Militærdelegation om Bord paa Vej til Rusland. "Hampshire" sank i Storm Vest for Orkney øerne efter at have stødt paa en Mine, der Dagen før var udlagt af en U-Baad.

Naar jeg her kun har nævnt tyske U-Baades Indsats, er det fordi deres Kamp mod den engelske Overmagt paa Overfladen blev mest skelsættende, men ogsaa engelske U-Baade havde gode Resultater, dels i Østersøen, hvor de stivede det russiske Forsvar overfor en absolut overlegen Fjende af, dels i Marmarahavet, hvor de under Dardanellerfelttoget tvang de tyrkiske Forsyninger til Dardanellerne til at gaa over Land.

Det bør nævnes, at der rent militært blev udført aldeles udmærkede Operationer, vel udtænkte, planlagte og dygtigt og dristigt udført af de enkelte Baade, saavel engelske som tyske, under hele Krigen, men i Kampen om Herredømmet paa Søen, d.v.s. den militære Overlegenhed paa Overfladen kom U-Baaden ikke til at spille en afgørende Rolle.

Den tyske Strategi i Begyndelsen af Krigen gik ud paa at føre en Udligningskrig, ved Hjælp af Miner og Torpedoer, mod den engelske Flaades Rygrad, Slagskibene, og her slog Undervandsbaadsvaabenet ikke til; jeg skal tillade mig at bringe et Par Citater af senere Viceadmiral Otto Groos' Bog "Seekriegslehren im Licht des Weltkrieges", der udkom i 1929.

Under Omtale af Midler til at bestride og tilkæmpe sig Herredømmet paa Søen omtaler han de tyske U-Baades Udligningsoffensiv, hvorefter han udtaler: jeg citerer "Weddingens, Hersings og Schneiders (Aboukir, Cressy, Hogue, Pathfinder, Triumph, Majestic og Formidable) Begyndelsesresultater var enestaaende Tilfælde. Saa snart Overfladestridskrafternes Taktik en Gang havde indstillet sig paa det nye Vaaben, udeblev yderligere store Skader paa Grund af dette. Det maa fastholdes, at i Løbet af hele Krigen blev kun eet moderne Slagskib Offer for Torpedoskud fra en Undervandsbaad, og dette var endda "Danton", et fransk Skib, der uden nogen Jagersikring befandt sig paa Vej fra Middelhavet til Atlanterhavshavnene, medens alene i Skagerrakslaget 3 moderne

Slagskibe gik tabt paa Grund af Artillerivirkning." Citat sluttet. Senere anfører han igen: Jeg citerer " at U-Baads-vaabnet for saa vidt man havde ventet en Styrkeudligning i Forhold til den engelske Grand Fleet havde været en Skuffelse". Citat sluttet.

Man mener ikke, at dette skyldes manglende Sømandsskab eller daarlig Taktik i Angrebet, men fejlagtig strategisk Udnyttelse af U-Baadene, der burde have været anvendt i Forbindelse med Overfladestridskrafter, et System som iøvrigt Admiral Bauer ogsaa kommer stærkt ind paa i sin Bog om Undervandsbaaden.

At dette kan være rigtigt, vil jeg ikke her bestride, og vore mange Deployeringsøvelser i Tiden 1928-39 har været udført paa samme Grundlag, nemlig at man drager Fjendens Skibe hen over U-Baadene og derved borteliminerer det Moment, at U-Baadenes neddykkede Aktionsradius, Fart og Observationsomraade alle er smaa og derfor giver en isoleret U-Baad ringe Angrebschancer overfor en agtpaagivende Fjende.

Denne Taktik udnytter ogsaa U-Baaden som det Vaaben, der ved Kampens Begyndelse ved Torpedotræffere bringer Uorden i Fjendens Kampformation, Fart o.s.v, og derved skabes en taktisk gunstigere Begyndelsesfase for egne Artilleriskibe.

Disse Teorier for U-Baadens daarlige Angrebschance gælder imidlertid kun for aabne Farvande, og man maa søge andre Grunde til U-Baadens skuffende Indsats mod det vigtigste militære Maal: Slagskibet.

For det første skyldes den Overfladeskibenes nye Taktik, Zig-Zagning og Jagerdækning i Forbindelse med Luftrekognoscering, men ogsaa de stadig øgede tekniske Forbedringer i Bygningen af Slagskibe, den langt bedre vandtætte Inddeling i Forbindelse med de saakaldte "bulges" gør et moderne "Capital ship" (vi har desværre ikke noget Ord herfor) overordentlig modstandsdygtigt overfor Torpedotræffere i Siden.

Saa vidt vides ramtes "Bismarck" af 8 Torpedoer og "Prince of Wales" og "Repulse" af ca. 10 Torpedoer hver, før

de sank.

Saaledes konstateredes under Krigen 1914-18 foruden den tyske Sænkning af "Danton" adskillige Torpedotræffere, saaledes ramte engelske U-Baade de tyske Skibe "Westfalen", "Moltke", "Grosser Kurfürst" og "Kronprinz" med Torpedoer, uden at de blev sænket, hvilket tydeligt viser, at det ikke blot var af taktiske Grunde, at Resultatet udeblev.

Admiral Groos' førnævnte Udtalelse er dog næppe fremsat for at vildlede Læseren og skjule Mangel paa Angrebsduelighed og Torpedoens svigtende Sprængvirkning men ud fra en virkelig Overbevisning om, at et snævert Samarbejde mellem U-Baade og en Slagflaade frembød den eneste virkelige store Mulighed for at sætte U-Baade i tilstrækkeligt Antal ind mod en Slagflaade, til at Torpedotræfferne blev saa mange, at der kom et Resultat ud af det. Enten en Sænkning direkte ved Torpedotræffer eller en saa stor Nedsættelse af Slagskibets Fart, at det kunde blive et Offer for en Isolering-mangvne med større Ildkoncentration.

Under den nuværende Krig synes, som jeg senere skal nævne, pudsigt nok Luftfartøjet at have overtaget denne Rolle.

I Aarene efter Verdenskrigen har man for at øge U-Baadens Værdi i rent militære Operationer derfor lagt stor Vægt paa at opøve Cheferne i Angreb paa stærkt dækkede Formationer. Jeg mindes selv at have prøvet at angribe "Niels Juel" og "Peder Skram" paa Vej fra Aarhus til Sletterhage langs Land dækket mod Søsiden af 6 Torpedobaade; kraftigere Dækning vil man næppe kunne forvente under en Krig.

Men foruden den rent taktiske Uddannelse i Angreb har man forsøgt sig med samlet Deployering af U-Baade mod en opmarcherende Flaadestyrke, og rent materielle Forbedringer dels af Periskoper, dels af Angrebsinstrumenter, Metoder til at finde Kurs og Fart, hvor tidligere "Gisning" var eneste Middel til at finde Sigtevinklen, man har ved det ultrasonore Støjpejleapparat faaet et Instrument, der muliggør "Skydning i Blinde", fordi en bestemt Støjkilde kan fastholdes med for-

nøden Skarphed til at Pejlingsvinklen kan benyttes til Sigtevinkel.

Man har ogsaa forsøgt Samarbejde mellem Luftfartøjer og U-Baade for at borteliminere U-Baadens største Skavank, dens ringe Synsfelt. Forsøgene resulterede endda i, at den engelske U-Baad M.2, der oprindeligt var "Monitor" U-Baad med en 38 cm Kanon, blev ombygget til at bære et Luftfartøj i en indbygget Hangar. Forsøgene var vellykkede, men ophørte da Baaden sank den 26. Januar 1932 som Følge af en fejlagtig Uddykning.

I "Marine Rundschau" for Marts 1936 findes en Artikel af den hollandske Admiral J. Bosma om taktisk Samarbejde mellem U-Baade og Luftfartøjer. Da det mig bekendt er det eneste skriftligt offentliggjorte om dette Emne, og Artiklen er udarbejdet paa Grundlag af øvelser afholdt i hollandsk Indien 1931-32, skal jeg gaa nærmere ind paa den.

Artiklen hedder "Grundtræk for en tidssvarende hollandsk U-Baadstaktik".

Den begynder med at nævne, at man paa Basis af Krigs-erfaringerne og U-Baadens ringe Bevægelsesmuligheder har tænkt sig U-Baadstaktikken rent passiv, nemlig U-Baadene anbragt i Farvandene efter "Positionstaktikken"; man var dog klar over, at Udsigterne for at skade Fjendens Skibe var ringe, da de hollandsk ostindiske Farvande havde en Udstrækning praktisk talt som Europa, disse Positioner var rent geografisk bestemt, som visse skæbnesvangre Stræder og lignende, man kunde søge at tillempe denne Taktik med et Samarbejde med Overfladestyrker, hvis Opgave det var under Retræten at drage Fjendens Styrker ind over U-Baadene, men det var dog alligevel en urigtig Anvendelse.

Admiralen indvender nemlig imod denne Taktik ganske rigtigt, at Fjenden selvfølgelig er lige saa klog og derfor, naar disse Stillinger passerer, eller han af Overfladefartøjer trækkes ind i Farvande, der rummer gode Muligheder for U-Baadsangreb, vil være særlig paa Post overfor saadanne, eventuelt vælge Natten til Passage eller trække udenom, gaa

høj Fart med kraftig Dækning, hvad der vil nedsætte U-Baadens Angrebschancer betydeligt. Et saadant skarpt Beredskab kan imidlertid ikke opretholdes i Dage eller Uger, og Taktikken maa derfor anlægges paa det følgende Grundlag. Jeg citerer "Da U-Baadene er vor Forsvarsflaades Hovedangrebsvaaben, saa maa de ogsaa være i Stand til at opsøge og angribe fjendtlige Orlogsskibe, og det hvor som helst disse befinder sig under Udførelsen af deres Opgaver. Denne Grundtanke gælder uafhængigt af nogen bestemt Krigssituation, den beror ikke paa noget som helst særligt Tilfælde, men er general". Citat slut.

For at opsøge Fjenden er Eklarerering nødvendig, og dertil maa Luftfartøjer og Radiomeldinger være Midlet, og Taktikeren maa stille Teknikeren den bestemte Opgave at løse.

Admiralen kommer derpaa ind paa, at Lufteklæreringen maa dække alle Farvande med Luftbaser overalt paa Øerne, for saa vidt muligt at undgaa "Huller", det være sig paa det aabne Hav som i Sunde og Vige.

U-Baadens største Kampfordel er dens Mulighed for at komme absolut overraskende, den maa derfor ikke ses, høres, og det bør tilføjes som før nævnt anes. Den maa derfor ikke være under Beskyttelse under Opmarschen, en saadan Beskyttelse af Overfladestridskrafter er uhensigtsmæssig, fordi den tiltrækker sig Opmærksomheden.

Lufteklæreringen holder Føling med den opmarscherende Fjende og melder stadig hans Opholdssted, Kurs, Fart, o.s.v., og paa Basis af disse Meldinger foregaar U-Baadenes Opmarsch, der for at være uobserveret om Dagen maa foregaa ude af Sigte af Land, og saaledes at den dykker for Overfladeskibe og Luftfartøjer. Marschfarten maa være afpasset saaledes, at det forventede Møde med Fjenden finder Sted i Døgnets lyse Timer.

Medens der endnu ingen Udsigter er for fjendtlig Lufteklærering eller for at møde fjendtlige Overfladestyrker, kan Opmarschen finde Sted i sluttet Formation, saaledes at optiske Signalmidler kan benyttes.

Admiralen nævner, at den sluttede Formation har visse

Mangler, idet Gruppen eller Flotillen maa spredes ved Dykning, og at det tager Tid igen at slutte op efter denne, ligesom en Formation lettere ses fra Luften end en enkelt U-Baad. Om Natten bør Formationen altid være sluttet.

Naar Baadene faar Føling med Fjendens Nærdækning (Herved maa vel forstås Luftrekognosceringen), skal Baadene straks dykke og forblive neddykkede, men indtil dette Øjeblik er den samlede Ledelse Flotille- eller Gruppechefens, og skal være det. Han bestemmer Baadenes eller Gruppernes indbyrdes Positioner, alt paa Basis af Luftmeldingerne.

Derefter omtales, at Bredden og Dybden i Formationen ikke maa være større end nødvendigt for at opfange Fjenden under Passagen, der maa tilstræbes et samlet Angreb for derved at tilføje Fjenden alvorlig Skade, thi, fortsættes der, man maa vel regne et fortsat eller gentaget U-Baadsangreb for udelukket, fordi Fjenden ved første Observation af Torpedokølvand, vil sætte sit Anti-U-Baadsberedskab i Kraft og med høj Fart forlade Feltet for at overlade dette til U-Baadsjagere.

Admiralen mener ogsaa, at fra det Øjeblik Baadene dykker i Formation foran Fjenden, er enhver Ledelse udelukket, hvorfor Cheferne maa handle selvstændigt efter de Erfaringer, deres taktiske Øvelser har givet dem.

Siden denne Artikel blev skrevet, har baade Luftfartøjs typerne og Radiomateriellet absolut løst de dem stillede Opgaver, og man kan sikkert gaa ud fra, at en Taktik som den her antydede har været anvendt af de hollandske Søstridskræfter i Ostindien, og tilsyneladende med godt Resultat.

Naar jeg er gaaet særlig nøje ind paa denne Artikel, er det fordi jeg anser den for grundlæggende for moderne U-Baads taktik paa Havene, og fordi vore egne taktiske Øvelser her hjemme i sin Tid benyttede lignende Metoder, men der er den meget væsentlige Forskel paa de danske Farvande og hollandsk Ostindien, at vi altid er i Kontakt med Fjendens Nærdækning, og faktisk altid lider under at være i de snævre Passager, hvor Fjendens Anti-U-Baadsberedskab maa forudsættes at være

paa sit højeste Stade.

Vi er med andre Ord tvunget ind i Positionstaktikken, hvorfor vore Baade i Dagens lyse Timer absolut bør være neddykkede, da vore Farvande maa forudsættes at være praktisk talt under konstant Luftekklæring.

Det er dog af Interesse at notere, at Undervandssignalering med ultrasonore Apparater muliggør en Ledelse neddykket, idet disse Apparater kan anvendes i Sektorer, saaledes at de ikke kan opfattes af en Fjende, der befinder sig udenfor den Retningssektor, i hvilken der sendes. Endvidere opfanges de ultrasonore Lyde ikke af de sædvanligvis anvendte Støjpejlapparater.

Den af os gennem mange Aar opøvede Formaltaktik for neddykkede U-Baade kan meget vel tænkes overført paa U-Baadene i den før omtalte Artikel, idet det til Slut antydes, at Baadens Chef handler selvstændigt efter den i Øvelserne udviklede Taktik, og i vort eget Tidsskrift har vor egen Formaltaktik været omtalt for ca. 15 Aar siden, saa der er ingen Grund til at tro, at den ikke skulde være forsøgt af andre Mariner.

Fordelen ved et samlet Angreb er saa indlysende, at ogsaa andre maa have forsøgt sig paa dette Punkt.

Det vil føre for vidt at gaa ind paa Anti-U-Baadskrigens Metoder, men i Forbigaaende maa det nævnes, at begge de krigsførende Parter nu har saa store Baseringsmuligheder ud mod Oceanerne, at den under Krigen 1914-18 effektiveste Metode, Minespæringerne, har mistet meget i Betydning.

Fra engelsk-amerikansk Side har man tydeligt tilkendegivet at besidde meget effektive Midler til U-Baadsjagt, navnlig Midler til at stedfæste U-Baade, og at U-Baadens Betydning i denne Krig vilde blive væsentligt mindre end i den forrige.

Disse Udtalelser har nu nok været vel optimistiske, for med de moderne U-Baadens Aktionsradier vilde det ikke være muligt at holde Øre med samtlige Oceaner, selv om man kunde høre Græsset gro, og saa støjer man jo desværre ogsaa

selv. Iøvrigt bygger begge disse Nationer selv U-Baade, saa deres Tillid kan ikke være ubegrænset.

Det er dog værd at nævne, at den forrige Krigs Anti-U-Baadstaktik, der bestod i at løbe op i Torpedokølvandet og kaste sine Dybvandsbomber med Udskydningsboblen som Udgangspunkt næppe mere kan anvendes, da man har ofret megen Tid og Snille paa at undgaa disse to forrøderiske Spor. Dels Udskydning uden Luftboble, dels Reduktion af Kølvandet, dels ved at lade Torpedoen gaa i stor Dybde, dels ved at ændre Fremdrivningsmetoden, hvilket jeg senere skal komme tilbage til.

Naar Undervandsbaaden trods de Skuffelser den i Udligningskampen beredte sine Tilhængere alligevel i Dag er et effektivt, højt udviklet og frygtet Vaaben, skyldes det U-Baadens Indsats paa et helt andet Felt, hvor den langt overgik, hvad man ved Krigens Begyndelse 1914 havde tænkt sig, nemlig den Krigsførelse der bragte U-Baaden sin største Udvikling i Aarene 1914-18, dens Anvendelse som Blokadebryder og Handelsødelægger.

Medens de store Slagskibe og Flaader laa uvirksomme i lange Tider ad Gangen, og dette gjaldt især den tyske Højsøflaade, kunde de allierede Magter benytte deres Forbindelseslinier over Oceanerne, saa snart den tyske Krydsereskadre var tilintetgjort, og de enkelte Krydsere og Hjelpekrydsere, der befandt sig paa Oceanerne var jaget til Døde.

Da Krigen paa Søen i første Række er en Krig om Beherskelsen og Besiddelsen af Kommunikationslinierne, besad de Allierede med deres Blokadelinier ved Dover, fra Shetlandsøerne over Færøerne Island og Shetlandsøerne - Norge, samt Otranto-Strødet praktisk talt ubegrænset Magt til at benytte Søhandelens oversøiske Ruter, samtidig med at de kunde underbinde disse helt for Centralmagterne.

Centralmagternes Mulighed for at ændre dette Forhold var efter Datidens Opfattelse enten Udligningskrigen med et paafølgende Slag, hvori den engelske Flaade fejedes bort fra Havene. Da Udligningskrigen som før nævnt skuffede, og

Overlegenheden i Slagskibe øgedes trods Jyllandsslagets Tab, opgav man denne Løsning og forsøgte at udnytte den Mulighed, som U-Baadens Udvikling havde vist Vejen til.

Denne Mulighed var ikke den bedste, nemlig Udnyttelsen af Søvejene til eget Brug, men den næstbedste, at afskære de allierede Magter fra at benytte Søvejen til Forsynings-tjenesten.

Man planlagde og gennemførte et kæmpemæssigt Nybygnings-program af U-Baade, og den 1. Februar 1917 begyndte den uindskrænkede U-Baadskrig.

Denne bestod i, at ethvert Skib, ligegyldigt hvilken Nation det tilhørte, uden Varsel blev sænket, hvis det observeredes af en U-Baad indenfor en nærmere angivet Farezone udenom de allierede Lande.

Foruden at sænke Skibene ved Torpedo sænkedes de ved Artilleriild, hvad der i Begyndelsen var mere økonomisk, senere gjorde Anvendelsen af U-Baadsfæller denne Taktik mindre økonomisk.

Baadene arbejdede først særlig paa de Steder, hvor Trafikken fra Oceanet samlede, saaledes ved Adgangen til den engelske Kanal, den irske Kanal og paa Ruten Port Said - Gibraltar, senere blev U-Baadenes Aktionsradius saa stor, at de kunde arbejde helt nede paa Dakar Ruten, ved Azorerne og til Slut ovre ved de forenede Staters Østkyst.

Man anvendte ogsaa U-Baade i udstrakt Grad til Mineudlægning udfor de store Landingshavne, og Resultaterne viste sig snart at være saa katastrofale, at Admiral Jellicoe i April 1917 forbløffede Admiral Sims med at udtale, at man maatte regne med et Sammenbrud ca. 1. November 1917, hvis man ikke inden kort Tid fandt et effektivt Middel til at bekæmpe U-Baadskrigen.

De kolossale Sænkningstallene spæng ganske anderledes i Øjnene end alle tidligere Resultater paa Søen og bragte U-Baadbygningen nye Impulser, saaledes at alle Stater, der kunde tænkes at have Interesse i Besiddelsen af et Søherredømme byggede U-Baade af en særlig Handelskrydser Type i

Aarene, der fulgte efter Versaillesfreden, saaledes har U.S.A., Japan og England til Brug i Stillehavet bygget saadanne Baade i Aarene 1925-39, ligesom Italien og Frankrig ogsaa udviklede denne Type U-Baade.

Disse Baade er i Stand til at gaa høj Fart, omkring 20 Knob, og har en Aktionsradius, der for den amerikanske Type nævnes som 18000 Sm, de har 12 til 15 cm Kanoner, 6 & 8 Torpedorør, stor Beholdning af Reservetorpedoer, og kan holde Søen i Maanedsvis, de kan baade følge en Slagflaade og selv "støve Vildtet op".

Deres Dykketid og Manøvrerevne er utvivlsomt bedre end Verdenskrigens tyske U-Baades, men^{de} er dog sikkert for tungt manøvrerende til at være tilfredsstillende under et Angreb mod en dækket zigzaggende Slagflaade, hvorfor der har udviklet sig en mindre Type paa 7-900 ts, som er bedre egnet til dette Formaal, i Tyskland har man nye Baade helt ned til 250 ts, Baade der selvsagt er lettere at manøvrere og mindre saarbare end de færontalte Handelskrydsere, der har Tonnage mellem 1500 og 3000 ts uddykket.

Da alle Baadtyperne er særdeles sødygtige, kan Størrelsen i Virkeligheden kun være et Udtryk for, hvor stor en Aktionsradius og Udholdenhed Baaden er i Besiddelse af, for den Baad, der kan holde Vinterdage i Nordsøen, kan holde til hvad som helst, blot den har tilstrækkelige Forraad.

Der blev i 1914-18 drevet en uhyre Propaganda mod Undervandsbaadskrigens Umenneskelighed, og at den gav Bagslag er utvivlsomt, for den blev i hvert Fald benyttet som Paaskud for U.S.A.s Indtræden i Krigen.

Fra tysk Side hævdes det at være mindre umenneskeligt at sænke et Handelsskib uden Varsel i et forbudt Farvand end at udsulte et Kontinents Befolkning, Kvinder og Børn inklusive, ved at forhindre Levnedsmiddeltilførslerne, selv om det gøres paa Folkerettens Grundlag.

Det ligger imidlertid udenfor dette Foredrags Rammer at diskutere den etiske eller juridiske Side af Sagen. Det praktiske Resultat bliver i begge Tilfælde det samme, hvis

Blokaden lykkes.

For en Fuldstændigheds Skyld skal jeg dog nævne, at man fra engelsk Side naturligvis har gjort mange og selvfølgelig forgæves Forsøg paa at bryde denne Form for Blokade ved Hjælp af Traktater, Konventioner og Pagter, ja en amerikansk Senator har endda foreslaaet, at U-Baadschefer, der sænkede Handelsskibe uden Varsel, skulde behandles som Sø-røvere, hvilket jo var en noget krank Skæbne for en Officer, der handlede efter sin Regerings Ordre.

De, der troede paa den Slags Pagter, har desværre befundet sig i Taabernes Paradis, og disse Pagter har næppe haft andet end propagandamæssig Betydning.

Folkeforbundspagten, der fra Starten havde et reelt Formaal, nemlig at sikre Versaillesfredens Grænser, og paa denne Basis sikre Freden, slog jo med Aarene nogle slemme Revner, for til sidst efter forskellige Attentater at springe som en Søbeboble ved den russisk-finske Vinterkrigs Udbrud.

Derefter er der jo røget adskillige Pagter og Traktater i Lyset med kort eller intet Varsel, og jeg tror næppe, at man i Fremtiden kan regne med, at man i en Stormagtskrig vil følge Spillereglerne paa andet Grundlag, end hvad der af propagandamæssige Grunde er ønskeligt, eller for ikke at risikere Repressalier.

Undervandsbaadskrigen vil nu og i Fremtiden altid være den paa Overfladen svages Vaaben mod en Blokademagt, der selv kan rammes paa sine oversøiske Forbindelseslinier. Den svage er her i den Situation, at Repressalier er betydningsløse, hans oversøiske Forbindelser er afskaarne, saa han har alt at vinde og intet at tabe.

Fra en almindelig Gennemgang af Udviklingen før den nu paa tredje Aar forløbende Krig, skal jeg forsøge at gøre Rede for Udviklingen i denne Krig, der er blevet en Verdenskrig af endnu vældigere Dimensioner end den forrige.

Naar man nu regner Krigens Begyndelse til ^{1.}September 1939, saa er det fordi Krigserklæringerne paa dette Tidspunkt begyndte at komme frem, men allerede inden denne Skæringsdato

havde adskillige forberedende øvelser fundet Sted.

Japan trængte langsomt, men sikkert frem i Kina og fortrængte derved Engländerne fra det nordlige Kina. Situationen blev saa uholdbar, at man faldt tilbage fra Wei-hai-Wu, Shanghai og Hongkong og udbyggede Singapore som Hovedbasen mod Øst.

Samtidig begyndte Italien sin Krig mod Abessinien, med det deraf følgende spændte Forhold mellem England og Italien; som Følge af dette trak England store Styrker til Middelhavsområdet. Det blev ikke til mere end Trusler, men det engelske Imperiums svage Politik paa denne Tid medførte dog eet stort Resultat, det drev en uvillig Mussolini i en lige saa uvillig Hitlers Arme.

Flaadekonzentrationen i Middelhavet blottede Østasien fuldstændigt for Slagskibe, tilbage blev kun faa Krydsere, baseret paa Singapore og Australien, nogle Destroyere og en Undervandsbaadsflotille i Hongkong. Hensigten var tydelig. England mente kun at kunne præstere een Indsats i Østasien, nemlig at operere med Undervandsbaade i Flanken paa de japanske Opmarschlinier ved en eventuel Opmarsch mod Syd, hvor Philipinerne, hollandsk Indien og Australien under en europæisk Krig laa blottet foran for Imperiets Vagtpost i Singapore.

Denne Strategi, at overlade den fremskudte Stilling til U-Baadene var sikkert et Resultat af en voksende Forstaaelse af, at en eventuel Krig i Stillehavet med Sikkerhed vilde bringe U.S.A. ind paa det britiske Imperiums Side, og allerede Foraaret 1939 viste denne Tanke sig at være rigtig; da Situationen i Europa blev meget truende, beordrede Præsident Roosevelt, at Stillehavsflaaden, der skulde have været til Ankers paa Hudsonfloden under Verdensudstillingen, skulde forblive i sine Stillehavsbaser, og den blev efterhaanden forlagt til Hawaii-øerne, ligesom det neutrale U.S.A. af England fik Løfte om at maatte benytte Singapore som Basishavn, om dette skulde vise sig paakrævet.

Aarsagen var, at det var nødvendigt at beholde Over-

(The grey Diplomats og
Mar.Rundsch.
Jan. 1939)

fladestyrkerne i Middelhavet, efter at Abessinien-Felttoget var forbi, fordi den spanske Bergerkrig igen skabte en Krigssituation i Middelhavet. I denne Krig deltog italienske Styrker åbenlyst paa General Franco's Side, og tyske Styrker i det skjulte, da Tyskland var Medlem af "non intervention" Komitteen. - Af Interesse er det dog at notere, at ved Paraden for den tyske Fører og Rigskansler 6. Juni 1939 i Berlin, hvor "Legion Condor" lige hjemkommet fra Spanien marscherede forbi, var den tyske Marine repræsenteret af de tidligere Besætninger fra "Deutschland", "Admiral Scheer", 4 Torpedobaade og Undervandsbaadene "U.33" og "U.34".

I denne Krig spillede U-Baadene en vis Rolle, det vakte saaledes berettiget opsigt, at man en Dag lod engelske Flaadestyrker foretage en stor Øvelse i U-Baadsjagt omkring Malta, der anvendtes Øvelsesdybd bomber, men deres Virkning var dog saa kraftig, at en Serie italienske U-Baade kom op som "Fropper" i Farvandene omkring Gen og blev trukket tilbage herfra. Begivenheden gav Anledning til adskillige Kommentarer i Parlamentet og Pressen.

Ligeledes konstateredes der italienske U-Baade udfor Flaadebasen Alexandria, og paa Forespørgsel svarede den italienske maritime Statssekretær blot: "Vore U-Baade har altid og vil i Fremtiden holde deres Øvelser i hjemlige Farvande eller det aabne Hav - Ingenmandshavet."

Der kan næppe heller være Tvivl om, at de saakaldte "Pirat-U-Baade", der blokerede spanske Regeringshavne og sankede Skibe uden Varsel, har været sendt ud for at øve sig med en kommende Krig for Øje.

Resultaterne var dog rings, og man regnede saa smaat med, at Undervandsbaadens Indsats paa Grund af U-Baads Jagtens bedre tekniske Udstyr vilde blive af væsentlig mindre Betydning i en kommende Krig end i 1914-18.

Man skulde dog snart blive revet ud af Vildfarelsen paa en drastisk Måde, idet Hangarskibet "Courageous" blev torpederet og sænket af en Undervandsbaad den 17/9 1939 i Nordsøen, dernæst at "Royal Oak" blev torpederet og sænket af en U-Baad den 13/10, endda til Ankers i Scapa Flow.

Det var i Starten to "Capital Ships". Efter en længere Pause kom dertil Hangarskibet "Ark Royal" den 14/11 41 øst for Gibraltar, og den 26/11 Slagskibet "Barham" udfør Sollum.

Disse Skibe sankedes af Torpedotræffere, Antallet varierer lidt, men man har Indtryk af, at det her drejet sig højst om 4 Torpedoer pr. Skib. Det var i Sandhed en ny og opsigtsvækkende Vending i Krigsførelsen, og dertil maa yderligere tilføjes, at U-Baade ogsaa har sanket en Del Krydsere "Calypso" 12/6 40, "Bonaventure" 16/4 41 under Konvojtjeneste i Middelhavet, "Dunedin" den 18/12 41 i Atlanterhavet og "Galathea" den 9/1 1942. Desuden er 5 engelske Destroyere meldt sanket af U-Baade..

Engländerne hævder den 9/4 1940 at have sanket den tyske Krydser "Karlsruhe" udfør Kristiansand med Torpedo fra U-Baad, og Tabet er indrømmet af Tyskland.

Foruden alle disse officielt indrømmede Tab har man krævet adskillige andre Træffere, saaledes hævdes Hangarskibene "Lexington", "Langley" og "Formidable" at være sankede, ligesom fem japanske Hangarskibe og Krydsere skal være sanket af amerikanske, britiske eller hollandske U-Baade. Japanernes officielle Tabliste er imidlertid kun 2 Orlogsskibe, nemlig Destroyere.

Man savner imidlertid ganske Meddelelse om de Træffere, der ikke medførte Sænkning, og her har sikkert været mange, der for et længere Tidsrum har sat et Slagskib ud af Funktion.

Vi har selv set "Lützow" passere danske Farvande med Dækket i Vandskorpen efter Torpedoangreb og maa gaa ud fra, at der har ventet den et længere Sygeleje. Det vides ogsaa, at engelske Slagskibe har været underkastet lange Reparationer paa amerikanske Værfter.

Naar en U-Baad kræver at have ramt et Skib, er det hyppigt baseret paa, at man i Baaden har hørt Detonationen et passende Stykke Tid efter Skuddet; Baaden selv maa søge Sikkerhed i Dybden. Derfor ligger der her en væsentlig Kil-

de til Fejl, ligesom man i de korte Kig før Skuddet godt kan tage fejl af en Skibstype. Derfor bliver en Træffer, der ikke medfører Sænkning af et Skib altid hemmeligholdt, men selv "Barham"s Sænkning hemmeligholdtes i 2 Maaneder.

Undervandsbaadene ligger saaledes i denne Krig hvad angaar Resultater langt foran Artilleriskibene, der kun kan notere Sænkningen af "Glorious" og "Hood" paa deres Liste. Luftbomber vides ikke i noget Tilfælde at have sænket et "Capital ship" og synes kun at have haft gode Resultater mod Krydsere og Jagere. Derimod har Torpedoer fra Luftfartøjer paa det sidste optaget Konkurrencen, idet "Bismarck"s Sænkning vel var en Kombination af Træffere fra Luftfartøjer, Jagere og Krydsere, men betingedes af den første Træffer, der stammede fra et Luftfartøj. Dertil kommer "Prince of Wales" og "Repulse" samt de i Pearl Harbour sænkede Skibe.

Disse Resultater betyder i Virkeligheden en epokegørende Vending i Søkrigshistorien i Forhold til forrige Verdenskrig, en Torpedoenes Renaissance.

Til Resultaterne i Pearl Harbour maa der knyttes nogle Bemærkninger, vi har desværre ikke set den japanske Film derfra og maa derfor holde os til de af U.S.A. indrømmede Tab, nemlig "Oklahoma" og "Arizona" som sænkede.

Det, der imidlertid paakalder Interessen, er ikke, om der er sænket flere Skibe end de nævnte, men at der ved Angrebet anvendtes en ny Type U-Baad, hvoraf en blev taget af Amerikanerne og har været afbildet i Pressen. Typen er lille, 12 ts., kan udsættes fra et Moderskib, gaa en neddykket Fart af 36 Knob, og maa altsaa lignedes ved en Torpedo.

Der hersker lidt Uenighed om, hvorvidt det er selve U-Baaden, der i sin Støvn har Sprængladningen, eller om Baadene medfører Torpedoer, der udskydes. Det sidste er vel det sandsynligste, for selv den vildeste Shintoist eller Muhammedaner, der er rede til at vove Felsen for at opnaa en bedre Stilling i det hinsides, har vel ogsaa en naturlig menneskelig Trang til ogsaa i dette Liv at se Resultater af sit

Arbejde, eet er hvad man i Kampens Hede foretager sig, noget andet er planmæssigt at træne i Selvmord, det er vel selv for en Asiat et lidt stærkt Studium. Om denne Baadtype har haft nogen Indflydelse paa Resultatet af Angrebet, vides ikke, men de japanske Resultater overfor "Prince of Wales" og "Repulse" garanterer i hvert Fald for, at Luftfartøjerne kunde klare sig alene, ogsaa overfor en Fjende i dyb Søvn.

Som de anførte Sænkninger viser, har U-Baadens rent militære Resultater i det man kan kalde Udligningsforetagender været langt bedre end under forrige Krig. U-Baadens Operationsomraade er jo nu samtlige Verdenshave, og dens Opgaver er mangeartede.

Den flotteste Præstation, men vel nok ogsaa lige saa enestaaende som U.9's i 1914, en Fjende lader sig ikke tage paa den Maade 2 Gange, var KaptajnLøjtnant Priens Angreb paa "Royal Oak" i Scapa Flow.

Han løste dristigt og heldigt den rent militære Opgave at finde Fjenden paa hans Base og sænke et af hans største Slagskibe og slippe fra det med sin Baad uskadt; derfor vil hans Navn blive husket, selv om hans Bedrift ikke kan gentages i denne Krig, man beskytter nok sine Baser bedre efter saadan en Lærepenge, men det vellykkede Angreb paa Pearl Harbour viser, at hver Nation maa betale for sig, tilsyneladende da.

U-Baadene har dog ogsaa løst andre Opgaver af ren militær Karakter, saaledes vides det, at den finske Marine under Vinterkrigen udlagde Miner udfor Reval og Baltisch Port ved Hjælp af U-Baade, og senere har U-Baade udlagt Miner i Bunden af den finske Bugt, derudover tror jeg ikke, man med Bestemthed ved noget Tilfælde af U-Baadsmineudlægning i denne Krig, og meget tyder paa, at Luftfartøjet i Hovedsagen har overtaget denne Bestilling, selv om jeg ingenlunde vil paa-staa, at der ikke ogsaa er benyttet U-Baade til Løsning af saadanne Opgaver andre Steder end i den finske Bugt, blot tror jeg ikke, det er sket i det Omfang, som forrige Krig

U.S.A.'s
Kyster.

udviste.

I Efterretningstjenesten er U-Baadens militære Betydning selvsagt dalet meget stærkt, da Luftfartøjet er langt bedre egnet til Løsning af Opgaver som Observation af Havne, Rede, Bugter og lignende, hvorfra Fjenden kan tankes at støde frem.

Det er dog mærkeligt at konstatere, at den absolutte Radio-Tavshed, som man maatte vente sig af U-Baade, efter de skæbnesvangre Resultater, de tyske daglige Radiorapporter havde i 1914-18, absolut ikke overholdes. Værnemagtens Communiquéer indeholder hyppigt Meldinger om Resultater fra Atlanterhavet, der er opnaaet blot et Døgn forinden. Man maa formode, at disse Rapporter gives paa Frekvenser, der er vanskelige eller umulige at pejle, og som formodentlig hyppigt skifter. Det er værd at notere sig, naar man erindrer de Vanskeligheder, det kan forvolde vore U-Baade at komme i Forbindelse med vor egen Flaaderadio, blot de er længere borte end Skodsborg.

Paa et Omraade har man Indtryk af, at U-Baadenes Indsats har været langt større under denne Krig end i den forrige, det er ved Angreb paa militære Transporter.

Under forrige Verdenskrig gik de amerikanske Konvojer over uden Tab fra U.S.A. til Frankrig, og det drejede sig om Personel og Udrustning til en Hær paa 1 Million Mand. De engelske Troppetransporter fra Kolonierne til Krigsskuepladserne og fra England til Frankrig led heller ikke større Tab, ligesom Dardaneller- og Salonikifelttogenes Transporter ikke hæmmedes væsentlig af U-Baadenes Virksomhed.

De Allieredes U-Baade i Marmarahavet er nævnt tidligere og var vel den betydningsfuldeste Indsats paa dette Omraade.

Det bør endvidere nævnes, at en i 1916 paatænkt Aktion af engelske Styrker med Indtrængen gennem dansk Territorium til Nordtyskland ikke blev udført, da den engelske Marine ansaa Forbindelseslinierne bagud for for stærkt truet af U-Baade.

I denne Krig har Transporter i ganske anden Grad været udsat for Angreb af U-Baade, ofte gennemført med stor Dristig-

hed og Udholdenhed, de Slag der har været rettet mod Troppetransporter og Forsyninger til Troppestykker har utvivlsomt haft Betydning, og her skal nævnes, hvor spredte disse Krigsskuepladser har været. Hvidehavet, hvor tyske U-Baade har angrebet de russiske Materielforsyninger og samtidig engelske og russiske U-Baade har angrebet tyske Forsyninger. Skagerrak og Kattegat, hvor engelske U-Baade var det eneste Vaaben, den engelske Flaade satte ind mod de tyske Transporter under Besættelsen af Norge, og selv om de officielle Tabslister, der kun udviser et Tab paa ca. 2300 Mand, giver os Indtryk af en svag Præstation, der ikke forhindrede de regelmæssige Transporter fra Aalborg og Frederikshavn, var U-Baadenes Indsats ingenlunde betydningsløs. Det var saaledes den forøvrigt polske U-Baad "Orzel", der ved den 8. April 1940 Kl. 1145 udførte Lillesand at torpedere den tyske Transportdamper "Rio de Janeiro" med 500 Mand Tropper om Bord bestemt for Bergen, gav Norge og Verden det første officielle Varsko om, hvad der var i Gære. I Dagens Løb fandt yderligere 2 Torpederinger fra U-Baad Sted. I de Dage optraadte engelske U-Baade helt ned i Kattegat, hvor blandt andet "Lützow" blev angrebet paa Vej sydover i stærkt beskadiget Tilstand.

Trods baade danske og svenske Efterretninger om Mængder af ilanddrevne Lig har Tabene saebenbart været smaa, i hvert Fald ikke tilstrækkelige til at forhindre Foretagendets Gennemførelse.

Den mest betydningsfulde Indsats af U-Baade mod Transporter er imidlertid, saa vidt man kan skønne, de engelske, tyske og italienske U-Baadens Indsats mod Transporterne i Middelhavet, særlig de Transporter af Tropper og Materiel, som Kampen om Libyen har medført. Man har Indtryk af, at Konvojerne er meget svært sikret af Krydsere og Destroyere, ja hyppigt endda af Slagskibe.

Kampen om Libyen er stort set Kampen om Søvejen Øst paa gennem Suez-Kanalen, der er derfor fra begge Parter sat meget ind paa denne Kamp, og man har Indtryk af, at U-Baadene trods det klare Middelhavsvand er sat energisk og dristigt

ind med gode Resultater.

Hvor svært beskyttede Konvojer det kan dreje sig om, viser Slaget i det joniske Hav den 9/7 1940. En Eskadre bestaaende af 3 Slagskibe, Eagle, 5 Krydsere og 15 Jagere skulde overtage en østgaaende Konvoj i Nærheden af Malta. En italiensk Eskadre bestaaende af 2 Slagskibe, en Krydserdivision og et Par Jagerflotiller gik ud for at engagere den engelske Eskadre og saa vidt muligt trække den ind over et U-Baadfelt, der var udlagt paa Eskadrens formodede Rute. Planen mislykkedes imidlertid, da Englænderne ikke lod sig lokke fra den primære Opgave at beskytte Konvojen.

Fra den seneste Tid har vi endvidere fra Stillehavet Indtryk af kraftig U-Baadsvirksomhed mod Troppetransporter, saaledes synes de hollandske Undervandsbaade at have rettet kraftige Slag mod de Transporter, der gennem Macassa-Strødet trængte frem mod Borneo og Java, ogsaa ved Philipinerne er Transportskibe sænket.

Transporterne var uhyre, 80 - 100 Skibe, og selv om det maa siges at være store Maal for en U-Baad, er der Grænser for, hvad en U-Baad kan udrette overfor en saadan sikret Formation; med de relativt faa Baade, der har været til Raadighed i Ostindiens uhyre Farvande med talløse Øer og Stræder og Landgangsmuligheder, synes det mig, at Resultatet maa karakteriseres som godt.

Man faar en Forstilling om Opgaven, naar man stikker en Knappenaal i et Vægtkort over Stillehavet og betragter det Hul, den er lavet, som det Areal, en U-Baad kan dække.

Japanske U-Baade har man kun hørt lidet til, men fra japansk Side hævdes det, at man efter Angrebet paa Pearl Harbour har blokeret Oahu med U-Baade og derved forhindret de beskadigede amerikanske Skibe i at løbe ud for at søge at blive reparerede paa amerikanske Værfter.

Ligeledes har man fra amerikansk Side hævdet, at japanske U-Baade optraadte paa U.S.A.s Stillehavskyst. Man har ogsaa sendt japanske Fiskere fra Californien ind midt i Sta-

terne, efter Sigende fordi man havde fundet Fiskerbaade, der tilsyneladende laa klar udfør Stillehavskysten med Proviant og Olie til Forsyning af japanske U-Baade.

Det lyder ikke helt usandsynligt, da den japanske "Lyn-Krig"s Strategi synes at gaa ud paa at benytte den kostbare Tid, medens Stillehavsfleaden slikker sine Saar efter Angrebet paa Pearl Harbour, til uhindret af svære Overfladestyrker at sætte svære Tropestyrker i Land overalt i Østasien og paa Stillehavssøerne, hvor de næppe bliver lette at smide ud, naar de har haft Tid til at forskanse sig.

Kan denne Periode forlænges ved en ren militær U-Baads-blokade af Baserne paa Oahu, San Fransisco og San Diego, kan Japanerne have langt større Fordel af en saadan Anvendelse af U-Baadene end ved Sænkning af eventuelle Transporter mellem Singapore og de hollandske Øer og Australien.

Ved Erobringen af Singapore har de nu ganske Søherredømmet i Østasien og kan konsolidere deres Positioner der, saa længe den amerikanske Slagflaade ligger bundet af en U-Baads-blokade i det østlige Stillehav.

Skal Amerikanerne afvente det Tidspunkt, hvor den enorme Flaade, de har under Bygning, kan slaa løs, saa varer det ca. 3 Aar, og paa 3 Aar kan Kina være besejret, de japanske Baser befæstet og forsynet saa godt, at selv denne Kampflaade kan komme til at bruge en Menneskealder til at kaste Japanerne ud, om det overhovedet bliver muligt med de Resourcer, Japan til den Tid raader over.

Alt medens U-Baadene saaledes i langt større Grad end under forrige Krig synes at have løst rent militære Opgaver ved Bestridelsen af og Kampen om Herredømmet paa Søen, har den skaanselsløse Handelskrig gaaet sin Gang paa Havene og har i særlig Grad givet sig Udslag i det, der er blevet kaldt Slaget om Atlanterhavet.

Dette Slag udkæmpes saavel med Overfladestridskræfter som med Luftfartøjer og U-Baade, og atter i denne Krig har U-Baaden været den, der bar Broderparten af Arbejdet og har

faaet Broderparten af Resultaterne, fra tysk Side nævnes, at ca. 2/3 af den sænkede Tonnage maa tilskrives U-Baadene, skønt alle de 10000 ts Slagskibe, Sharnhorst, Gneisenau, Prins Eugen, Krydsere og Hjelpekrydsere har været sendt ud som Handelsødelæggere. Sænkningen af "Bismarck" skyldes en saadan Ekspedition, saa det maa siges at være en stor Indsats fra U-Baadenes Side at kunne tage 2/3 af Resultaterne som deres. Luftvaabnets Indsats har ogsaa været stor, men det synes som om Resultaterne har været under Forventning.

Jeg kan saaledes nævne, at en hjemvendt dansk Skibskaptajn fortalte, at han i dansk Radio havde hørt den officielle tyske Beretning om et tysk Luftangreb paa en Konvoj i Kanalen, hvorved 9 Skibe sænkedes ved Luftbomber. Han kunde af Tids- og Stedsangivelse identificere Konvojen som den Konvoj, han selv var kommet ind med, alt passede, ogsaa Antallet af Skibe i Konvojen, det eneste, der ikke passede, var Antal af sænkede Skibe, da alle slap igennem.

Dette Eksempel skal dog ikke afholde mig fra at nævne, at den svenske Presse den 7/11 1940 omtaler en Form for Samarbejde mellem Luftfartøjer og U-Baade, som synes sandsynlig, og som øger begge Vaabens Effektivitet. Der nævnes, at Luftfartøjernes Opgave er at opsøge Maalet, beskadige det med Luftbomber, og saa dirigere U-Baadene hen til det manøvreudygtige eller -svage Skib, der da bliver et let Offer for den ellers langsomme U-Baad.

Med Hensyn til U-Baadshandelskrigen er vi noget bedre underrettet end angaaende de rent militære Operationer, blandt andet paa Grund af de Søforhør, der inden Besættelsen afholdtes efter Forlis af vore Skibe i Oversøisk Fart.

Til at begynde med fandt Sænkningerne Sted efter de tyske Bestemmelser for Priseretten.

Kun en enkelt Sænkning vakte i Starten Sensation og gav en Forsmag paa, hvad der var i Vente, det var Torpederingen af "Vendia" ca. 50 Sml Vest for Hanstholm den 30/9 1939 i sigtbart Vejr med høj Sø. Skibet torpederedes efter at have stoppet for Varselsskud. Motiveringen var, at den havde

forsøgt Vædring, hvad der efter Søforhøret synes udelukket. En lignende Skæbne fik samme Dag den svenske Damper "Gun" af samme U-Baad, hvis Chef nok har været noget nervøs. Ikke desto mindre blev Sagen slaaet stort op i Tyskland, der stillede sig bag U-Baadschefen og beskrev de to Kaptajner som ansvarsløse Tyskhadere, der havde baaret sig forbryderisk ad; den øvrige Verden saa selvfølgelig anderledes paa det.

Først ved Aarsskiftet 1939-40 traadte U-Baadshandelskrigen imidlertid ind i en ny Fase, den nuværende, der ikke var en Krig mod Forsyningerne til England og dets Allierede, men en regulær Krig mod al Tonnage i øversøisk Fart.

Saaledes sænkedes den 27/1 1940 Kl. 1930 - 2000 to danske Skibe "Fredensborg" og "England" ca. 15 Sml øst for Copinsay. Vejret var mørkt, Vinden sydlig med Styrke 6 og tilsvarende Søl og Snebyger.

Skibene førte Skibsllys og oplyste Nationalitetsmærker og Flag, efter Anvisning hjemmefra fulgtes de i en Afstand af ca. 500 m.

"Fredensborg" rantes først, og "England" søgte hen til den for at assistere, men blev derefter med korte Mellemlum truffet to Gange. Paa Grund af Mørket saas ingen Undervandsbaade, men da Miner næppe har været udlagt paa dette Sted, og da "England" rantes to Gange, og sammenholdt med senere Sænkninger, er der næppe Tvivl om, at Sænkningen skyldes en U-Baad.

Til Sammenligning tjener et andet Eksempel, Damperen "Christianborg", der blev torpederet den 21/3 1940 Kl. ca. 0230. Den vagthavende Styrmand, der blev reddet, forklarer herom, at Vejret var sigtbart med Maaneskin. Kl. ca. 0230 observerede han en Lysstribе i Vandet tværs om Stb. Ved at se i sin Kikkert observerede han Broen og Taarnet af en Undervandsbaad, som med betydelig Fart støvnede lige ind mod Skibet. Pludselig foretog Baaden et kort Drej til Styrbord, og derefter drejede den Bagbord over til parallel Kurs, straks efter skete Eksplosionen i Last Nr. 2, Skibet brækkede over, og Forskibet sank øjeblikkeligt.

Den 20/3 1940 sankedes "Bothal" og "Viking" Kl. 5 Morgen under Samsejling, og den 25/3 Kl. 5.30 "Britta".

Til "Bothal"s Forlis er der det at bemærke, at den blev ramt 2 Gange og ved den anden Træffer brækkede over i to Dele og sank paa mindre end 1 Minut.

Det karakteristiske ved de her nævnte Sænkninger er, at de alle er foregaaet ved Nat, at Skibene har været forsynede med Skibsllys, oplyste Nationalitetsmærker og Flag, og at de er sket i Nærheden af Indsejlingen mellem de engelske Kystminefelter.

Samtidig er det værd at erindre, at neutrale Skibe fra tysk Side blev varskoet om, at Betingelsen for, at Prisebestemmelserne blev overholdt, d.v.s. først Sænkning efter Undersøgelse, var, at Skibene sejlede fuldt oplyst og ikke sluttede sig til engelske Konvojer.

Naar man sammenstiller disse Kendsgerninger, faar man det Indtryk, at U-Baadene i denne Periode har indøvet den Taktik, der senere er anvendt overfor Konvojer i Atlanterhavet.

Disse Angreb har jo næsten svaret til vore indledende øvelser i Natangreb mod Maal udækket paa støb Kurs med tændte Lanterner. At den af Hensyn til Minefaren paabudte Samsejling af flere Skibe yderligere forøgede Chancen for et Angreb er indlysende, og Sænkningerne kunde paa Grund af Mørket tilskrives ukendte Minefelter, hvis U-Baaden ikke blev observeret, hvad vi alle ved var ret usandsynligt.

Den danske Handelsflaades Tab i de Maaneder, der gik forud for Besættelsen 9/4 1940 viser en tydelig Tendens, hvorfor jeg skal gengive dem.

Skema til Side 26.

<u>September</u>		<u>Oktober</u>		<u>November</u>				
Vendia.	T.	Ingen.		Canada	M.			
<u>December</u>		<u>Januar</u>		<u>Februar</u>		<u>Marts</u>		
Bogø	M?	Canadian Reefer,	T.	Aase		T.	Algier	T.
Hanne	M.	Danmark	T.	Chastine Mærsk		T.	Argentina	T.
Jytte	M?	England	T.	Martin Goldschmidt,		T.	Bothal	T.
Jægersborg,	T.	Fredensborg	T.	Maryland		T.	Britta	T?
Magnus	M?	Thekla	?	Minsk		T.	Charkow	T?
Ove Toft	M?	Vidar	T?	Rhone		T.	Christians- borg	T.
Scotia	M?			Sleipner		T.	Viking	T.

Maaned	Antal Skibe	Tonnage	
September	1	1150	
Oktober	0	0	
November	1	11108	
December	7	11299	
Januar	6	19583	
Februar	7	16731	
Marts	7	15750	
ialt	29	75621	hvoraf 63363 fra December 1939.

Denne nye Taktik overfor Handelsskibe synes senere med stort Held at være gennemført ogsaa overfor sikrede Konvojer i Atlanterhavet, da den til Foraaret 1940 bebudede U-Baads-offensiv satte ind.

Der findes en Slags Beskrivelse af et saadant Angreb i den tyske Bog "Die Wehrmacht 1941". Artiklen handler om en U-Baad, der paa Grund af Løkke Udstødsrør ikke kan dykke, men alligevel fortsætter sit Togt, og det beskrives, hvorledes Baaden om Dagen observerer og følger Røgen fra en Konvoj, om Aftenen nærmer den sig til Konvojen og fastlægger Kurs og Fart, hvorefter Baaden i Ly af Mørket gaar til Angreb i Overfladen. Det fremgaar ikke af Artiklen, om Flyverobservationer har set Baaden paa Sporet, idet det blot beskrives, at den pludselig faar Røg i Sigte. Der staar heller intet om, hvorvidt den har meldt sin Observation til andre. Imidlertid fortsætter Artiklen med den interessante Beskrivelse af, hvorledes Baaden er ved at sætte sit andet lignende Angreb ind og lige skal til at skyde sin Torpedo, da der ud af Mørket lyder et Praj "Øøi! Warschau! Ich habe hart Backbord liegen - legen Sie hart Steuerbord!" Chefen, Kaptajnløjtnant Mengersén, ser saa den anden U-Baad, drejer af og mister Følingen, men efter "Die Wehrmacht" var den anden Baad kommanderet af Kaptajnløjtnant Prien, der paa dette Tidspunkt skød sin sidste Torpedo og derefter gik hjemover; Kaptajnløjtnant Mengersén forlod ikke Konvojen, før hans sidste Torpedo var udsendt. Selvfølgelig er der nævnt en smuk Solstraalefortælling ind i det hele, og Episoden kan være fri Fantasi, men den bærer Præget af dog paa adskillige Punkter at være rigtig, sammenholdt med de Meldinger om U-Baade, der i Døgnvis har angrebet sikrede Konvojer med stort Resultat.

Denne Artikel tyder, skønt den ikke nævner det, paa et Samarbejde, idet Prien straks er klar over, at han har en tysk U-Baad for sig, da Skyggen kommer ud af Mørket.

Man kan tænke sig et saadant Samarbejde udført ved at en Linie U-Baade arbejder sammen, saaledes at den der først

faar Føling med en Konvoj, underretter de andre om Pladsen og dirigerer dem successivt i Angreb.

At Natten vælges til Angreb er for saa vidt ogsaa logisk, da de store Atlanterhavskonvojer, selv om de er beskyttet af Orlogsskibe, netop om Natten er meget saarbare, det synes som om Konvojerne bestaar af fra 20 Skibe op til 40, undtagelsesvis endnu flere, de beskyttes af Krydsere, Destroyere og Korvetter, de sidste synes at være en mindre og hurtigere Udgave af de tidligere "Sloops", det er dog sandsynligt, at ogsaa Slagskibe har været sat in_d i Konvojtjenesten i Atlanterhavet, ligesom i Middelhavet.

((Hipper")) Juledag 40 Berwick skadet)

Det er sikkert taktisk rigtigt at udnytte Natten til Angreb paa en saadan Konvoj, da man af Hensyn til andre U-Baade i Nærheden næppe vil tønde Projektører, og U-Baadens Usynlighed om Natten er meget nær lige saa god som om Dagen. Arbejder flere U-Baade sammen, er der Mulighed for et stort Resultat, og Jagten i en saadan Formation om Natten er uhyre vanskelig, ligesom Formationen næppe kan ændres hurtigt. U-Baaden har gode Chancer for igen i Ly af Mørket at slippe væk i Overfladen, da den ved, at alt, hvad der observeres, er Fjender, og da Konvojen laver en saadan Støj selv, at Jagten med Støjpejlere næppe lader sig realisere.

Ganske anderledes ligger Forholdet om Dagen, hvor U-Baaden er neddykket, og Konvojen med samt sin Støj trækker bort, hvorefter U-Baadsjagerne kan tage fat med deres Lytteapparater paa at jage U-Baaden, der for ikke at støje kun kan gaa meget ringe Fart.

Denne Taktik duer selvfølgelig kun overfor store Konvojer med relativ svag talmæssig Beskyttelse, regulære maritime Søstridskræfter i Marschformation vil antagelig ikke være bedre Maal om Natten end om Dagen, da Enhederne er indstillet paa at manøvrere pludseligt, og alle kan tage Kampen med en uddykket U-Baad op øjeblikkeligt, hvis den ses eller den eller dens Torpedo høres i Støjpejleapparatet.

Om det er fordi Middelhavet er mindre eller hvad, skal jeg ikke kunne sige, men det synes som om Taktikken er noget

anderledes der, maaske fordi Konvejerne er stærkere militært beskyttede, som det fremgik af hvad jeg før nævnte om Dækningsstyrkens Kamp i det joniske Hav, men det synes som om Natangrebene udføres af Krydsere og Destroyere, medens Dagangrebene er U-Baadenes og Luftfartøjernes.

"Tonnagekrigen" i Middelhavet synes at være blevet hæmmet af, at det hovedsagelig er stærkt beskyttede Transporter, der bevæger sig der, og det er meget interessant at bemærke, at Italien trods de vigtige militære Angrebsobjekter i Middelhavet alligevel har betragtet "Tonnagekrigen" i Atlanterhavet som værende saa vigtig, at de har detaøheret adskillige U-Baade til Atlanterhavets Transportruter, som kunde være nyttige til Blokade af Flankestillingen Malta og Angreb paa Forsyningerne langs Nordafrika til Tobruk under dennes lange Belejring.

Til Slut skal jeg nævne nogle Tal fra Tonnagekrigen:

Den 20/10 1940 meldes, at flere tyske U-Baade i Løbet af en Nat har sænket 20 tungt lastede Dampere i en stærkt sikret Konvoj. Disse 26 Skibes Netto Tonnage anslaaes til 150.000 ts.

Den 2/12 1940 meldes, at tyske U-Baade har sænket 15 Skibe paa 110.000 Bruttotons og 1 Hjelpekrydser paa 17.000 Bruttotons i en Konvoj sikret af Krydsere og Destroyere.

Der kan nævnes mange af den Slags Eksempler, om end ikke saa voldsomme, men jeg skal slutte dette Afsnit med en skønsmæssig Opgørelse af den Tonnage, der inden Amerika og Japan kom ind i Krigen stod til Raadighed for England og dets Allierede:

Imperiet havde Sept. 1939	21.215.000 Brt.
dertil kom fra Danmark, Norge, Holland, Frankrig og andre, samt anslaaet Nybygning	<u>10.000.000 Brt.</u>
	<u>31.215.000 Brt.</u>

Aksemagterne hævder at have sænket 14.700.000 Brt., hvoraf godt 2/3 gaar paa U-Baadenes Konto, altsaa 10.000.000 ts.

Desværre passer dette Tal ikke med de fra England opgiv-

ne Tal, der ligger væsentligt lavere, selvfølgelig forties visse Tab, men ogsaa Luftfartøjer og U-Baade kan have vanskeligt ved at identificere et Skib, der sænkes, og det er vel menneskeligt, at man i en saadan Situation kommer til at overvurdere Skibets Størrelse, hvad der ogsaa fremgaar af Rigmarskal Görings Ordre til Flyverne om at dokumentere deres Sænkninger og andre Resultater med Fotografier.

Jeg har valgt at sammenligne med vore egne Tab, vi havde ved Krigens Udbrud 1.176.000 Br.T., af disse vides i Øjeblikket 215.171 ts at være krigsforliste, hvilket maa siges at være meget, naar vore Oplægninger i Amerika tages i Betragtning, regner vi at ca. 70% af vor Tonnage var udenfor de af Tyskland kontrollerede Havne 9. April 1940, og af denne ca. 50% blev oplagt i neutrale Havne, stiger vor Tabsprocent til ca. 28%, hvorfor jeg tror, at det er for svarligt ikke at regne de engelske Tab højere end 33% ved Amerikas Indtræden i Krigen. Disse 33% giver et Tab af 10.408.000 ts, paa 2½ Aar, hvilket giver en resterende Tonnage paa 20.807.000 ts., altsaa omtrent hvor de startede, men naar dertil kommer at Konvojsystemet nedsatte dennes Kapacitet med ca. 30% i Forhold til normale Tilstande, og at Materiel og Troppetransporter tager en yderligere Del af Tonnagen, vil man se, at Situationen for England er meget alvorlig.

I Tyskland bygges der, som de selv siger Undervandsbaade paa Transportbaand, og med forrige Krigs Produktion i Erindring vil det sikkert sige meget, Engländerne har sænket en U-Baad med et Nummer over 500, men det behøver jo ikke at betyde, at der er udrustet 500, heller ikke at der ikke er flere. Hvor mange U-Baade der er klar, har været klar eller bliver klar i Løbet af 1942, kan man overhovedet ikke gætte paa, men Antallet er sikkert meget stort, jeg skal f. Eks. nævne, at man paa en enkelt Fabrik her i Landet bestilte 300 U-Baadsdieselmotorer lige efter Besættelsen.

Samtidig maa det ogsaa erindres, at Uddannelsen af Besætninger til saa mange Baade er og under forrige Krig var et meget stort Problem, som var uhyre svært at løse den Gang,

og sikkert ikke er mindre vanskeligt nu, hvor Personalrammerne i den tyske Marine var mindre ved Krigens Udbrud.

Under forrige Krig var det de "gamle Rotter", der havde de store Sænkingschifre, og da de begyndte at falde fra, faldt ogsaa Chifrene. Det synes ogsaa som om der naledes en Kulmination i Sommeren 1941, og flere af de berømteste Navne er faldet fra. Prien er faldet, og nogle befinder sig i engelsk Fangenskab.

Forsæret og Sommeren 1942 vil antagelig bringe en Afgørelse af Tonnagekrigen, fordi man maa regne med, at holder England saa længe, vil Vinteren 1943 bringe mægtige nye Forsyninger af Tonnage fra U.S.A., der nævnes 12.000.000 ts., ganske sikkert nogle slemme Kasser som forrige Gang, men dog Lastrum, og det er det afgørende.

Undervandsbaadens forøgede Effektivitet i denne Krig kan ikke alene skyldes det taktiske Samarbejde med Luftfartøjer, samlede Natangreb og bedre Angrebsmetoder og Midler, det skyldes ogsaa en Forbedring af Torpedoerne selv, og da dette hænger nøje sammen med det øvrige, mener jeg ogsaa, at det bør tages med i dette Foredrag.

Det første Varsko om, hvad der kunde ventes, fik vi herhjemme ved at iagttage Sprængvirkningen af de tyske Miner i Sundet. Uden væsentligt forskellige Sprængladninger og uden at der kunde konstateres nye Sprængstoffer havde man ved Iblanding af bedre egnede Dæmpningsmidler forstaaet at udnytte selve Sprængvirkningen bedre. Jeg synes, det bør nævnes, selv om jeg iøvrigt skal overlade den nærmere Forklaring herpaa til Fagmændene.

Men ikke blot den bedre Sprængvirkning, der mig bekendt kun er udnyttet af Tyskland, skal have Æren af Torpedoen større Effektivitet, men som jeg tidligere nævnte radikale Ændringer ved selve Torpedoen.

For det første maa man nu regne med en Torpedofart paa ca. 50 Knob, hvad der spiller en meget stor Rolle for U-Baaden, der maa regne med, at Torpedoen støjpejles umiddel-

bart efter Udskuddet, jo højere Fart, des mindre Tid til Af-drej. Dertil kommer, at Fejl i Kurs og Fart faar mindre Indflydelse, jo højere Torpedoens Fart er.

For det andet har man ved Indførelsen af den elektrisk drevne Torpedo i hvert Fald i Tyskland opnaaet at slippe af med det ferredeseriske Torpedokølvand, der under Krigen 1914-18 reducerede Torpedoens Verdi meget og var en Fare for U-Baaden selv. Det er ogsaa muligt, at den elektrisk drevne Torpedo giver væsentlig mindre Støj end den luft- og dampdrevne.

At den elektrisk drevne Torpedo har været anvendt, vides fra Søanklagen af Tank-Motorskibet "Danmark" paa Kirkwall. Red den 12/1 1940 Kl. 0615. Efter Sænkningen konstateredes et Hul i Siden med indbøjede Rande ca. 3 m under Vandlinien og med en Diameter paa 4-5 m.

Ved en Dykkerundersøgelse blev der fundet Rester af Akkumulatorplader fra Torpedoens Batteri.

Den sidste og vigtigste ændring af Torpedoens Virkemidler er imidlertid en Pistol, der efter alt at dømmes bringer Torpedoens Ladning til at eksplodere under Maalet og ikke ved Anslag mod Siden.

Med Sikkerhed vides det ikke, at en saadan Pistol eksisterer, men dels den voldsomme Virkning paa "Royal Oak" og "Courageous", dels forskellige tilsyneladende uforklarlige Hændelser observeret fra danske Handelsskibe, synes at vise i den Retning, ligesom de tyder paa, at der har været store Vanskeligheder at overvinde med at faa den til at virke rigtigt.

I Princippet arbejder Pistolen antagelig efter et lignende System som Magnetminens Pastændingsmekanisme.

Som Indicier skal jeg fremføre et Tilfælde refereret af "Chastine Mærsk", der den 11/2 1940 befandt sig mellem Færøerne og Shetlandsøerne, et Farvand hvor Miner synes udelukkede. Efter Middag observeredes en kraftig Eksplosion tværs om Styrbord i ca. $1\frac{1}{2}$ Skibslængdes Afstand. Der observeredes ingen Skibe eller Luftfartøjer, senere paa Dagen, Kl. 2000 indtraf 3 lignende Eksplosioner, 2 om Styrbord og

1 om Bagbord i 1 til $1\frac{1}{2}$ Skibslængdes Afstand af akkurat samme Karakter og med faa Minutters Mellemrum, der observeredes heller ikke Skibe eller Luftfartøjer.

Dagen efter blev Skibet sænket efter Undersøgelse af en tysk U-Baad. Ladningen var Fosfat til en dansk Havn.

Næste Gang en saadan Eksplosion observeredes var fra Bømparen "Martin Goldschmidt", der mærkeligt nok ogsaa med en Fosfatladning var paa Vej til en dansk Havn. Den 13/2 1940 var Skibet ca. 150-200 Sømil Vest for Irland, da der Kl. 5 om Morgenen skete en voldsom Eksplosion ca. 100 m tv. om Bagbord. Ved Eksplosionen rejste sig en stor Ild og Vand-søjle.

Der blev straks slaaet "Stop", og Baadene svinget ud, efter 10 Minutters Forløb indtraf en Eksplosion i Skibet, hvorefter det sank.

Skal man forklare disse Eksplosioner ligger det nær at tænke paa den magnetiske Mine, der sprængtes agter for "København" Nord for Sjælland paa ca. 24 m Vand, blot var i begge disse Tilfælde Vanddybden saadan, at Magnetminer var udelukkede.

At der i "Chastine Mærsk"s Tilfælde ikke observeredes Skibe eller Luftfartøjer synes mig at være Bevis nok for, at det har været Torpedoer, og at 3 Torpedoer skulde have ramt Fremmedlegener i Skibets umiddelbare Nærhed er for usandsynligt, tilbage er kun Sammenligningen med "København".

Ogsaa for "Martin Goldschmidt" kan man vanskeligt tænke sig andet end, at der har været to Torpedoer fra samme U-Baad, selv om der var 10 Minutter imellem, idet det erindres, at "Martin Goldschmidt" stoppede straks.

Der er ogsaa andet der tyder paa en saadan Paatænding, for det første den voldsomme Virkning paa "Royal Oak" og "Courageous", der begge var bulge-sikrede og skulde være i Stand til, efter Erfaringerne fra 1914-18 at tage henved 10 Torpedoer, før de sank.

Man maa huske, at Dreadnought Slagskibet "Audacious" sank efter en enkelt Minetræffer i Bunden.

I Beretningen om Sinkingen af "Christiansborg" og "Bothal" omtales, at disse Skibe paa henholdsvis 3270 og 2126 Bruttotons brækkede midt over, det vilde én Træffer i Siden næppe medføre overfor saa store Skibe.

Jeg synes derfor, der er god Grund til at tro paa, at en saadan Pastanding findes, i hvert Fald i tyske Torpedoer, muligvis i Forbindelse med en almindelig Anslagspistol.

Forklaringen paa Eksplosionerne omkring "Chastine Mærsk" og "Martin Goldschmidt" er da blot, at Pastandingen ikke har virket som den skulde, men af en eller anden Grund har virket nogle Sekunder for tidligt eller for sent, som med Magnetminen Nord for Sjælland.

Fordelene ved en saadan Pastanding er saa sjensynlige, at man, naar man først har faaet Tanken, absolut maa tro, at den er blevet omsat til Virkelighed, selv om man ogsaa kan forstaa, at det har været forbundet med store tekniske Vanskeligheder at gøre det.

Fordelene er dels at lægge Sprængningen under Skibets Bund, det er det eneste Sted, der hverken er forsynet med flere Lag Fanser eller med mange vandtætte Rum i flere Lag, ja naar den dobbelte Bund er slået igennem, kommer man direkte til meget store Rum som Maskin- og Kedelrum, Magasiner og lignende, der endda muligvis kan fortsætte og forbedre Torpedoens Eksplosion, dels borteliminerer Sprængningen under Bunden alle de Forbiere i Dybden, som Krigen i 1914-18 kunde opvise, vi har jo her i Selskabet et Medlem, der har set en Torpedo passere lige under sig, og det var ingenlunde et isoleret Tilfælde, de skyldtes baade forkert Indstilling i Dybden og tilfældige Dybdesvingninger, idet Udlandets Torpedoer ikke har haft Fordelen af vort Løge Vand i Bramsnæs-vig med det deraf følgende Krav om meget stor Nøjagtighed i Dybden. Dels medfører en saadan Pistol, at Torpedoen kan holdes paa en Dybde af 12-15 m, hvor Kølvanet praktisk talt forsvinder, og sidst men ikke mindst behøver man ikke at tage Hensyn til Anslagsvinklen.

Overfor disse Fordele kan jeg kun opstille den Mangel,

at Opgaven er vanskelig at løse, og det maa i Virkeligheden være tilstrækkeligt til at bevise, at den er løst.

Som jeg begyndte med at sige, er der ikke ret meget helt sikkert at meddele om Undervandsbaadenes Virksomhed, meget er Formodninger baseret paa noget der kan være udspreddt af propagandamæssige Grunde, og f. Eks. alt hvad der er foregaaet i Stillehavet i de sidste 3 Maanedes er absolut ensidigt belyst. De officielle japanske Tab er saadan noget som 2 Destroyere og 10 Transportdamperne, de amerikanske 2 Slagskibe og 2 Destroyere, der jo er lidt meget overfor de Krav begge Parter fremsætter om Sænkninger af flere Hangarskibe og Krydsere ved Torpedoer fra Undervandsbaade. Med Hensyn til Tab af U-Baade har Tyskland kun indrømmet faa, medens England hævder, at henved 200 er sænket. England har i Begyndelsen af dette Aar indrømmet Tabet af 32 U-Baade af en før-Krigs Bestand paa 68. Italien startede med at offentliggøre Tabene af 9 U-Baade i de første 4 Maanedes, men har derefter været tavs, saa ogsaa paa dette Punkt kan man kun gætte, og det skal jeg afholde mig fra.

Derfor har jeg hovedsagelig beskæftiget mig med strategiske og taktiske Problemer i Relation til U-Baadenes Anvendelse, og de Slutninger man kan drage af det lidt, vi aner om Krigens Gang.

Hvis jeg deraf skal drage en Lære for os selv af hvad vi tror at vide, maa det blive følgende, som vi straks kan arbejde paa.

Vore U-Baade maa fremdeles opgives saaledes, at de kan arbejde taktisk i Grupper neddykket, og jo flere i Gruppen des bedre.

Vor taktiske Optræden i Døgnet's lyse Timer maa være baseret paa den Grundtanke, at U-Baadene under Krigsforhold i dette Tidsrum skal være neddykkede.

Vore U-Baade maa opgives i Gruppe-Natangreb paa sikrede Formationer.

Der maa organiseres en Radiomeldetjeneste, der paa

Basis af Luft- og Kystmeldinger holder U-Baadene permanent underrettet om fjendtlige Styrkers Optraeden i vore og tilstødende Farvande.

De maa have absolut luftbeskyttede Baser.

De maa forsynes med Torpedeer, der foruden Anslagspistol har en Magnet- eller lignende Pistol, der sikrer en bedre Udnyttelse af Sprængvirkningen, Ligesom muligvis vore Sprængladningers Virkning kan øges ved Hjælp af passende Demponingsmidler.

Der maa om muligt fremskaffes elektrisk/drevne Torpedeer med tilstrækkelig Fart.

Dermed tror jeg ikke, at det er nødvendigt at øge Kalibret paa Torpedoen, hvad bl.a. de nye italienske 1400 ts U-Baade tyder paa, idet de har 14-15 cm T.Rør.

Og hermed vil jeg slutte og takke for de Herrers Taalmodighed.